

lett. Ezt a plébániát is annyira rendbe hozta, hitéletét annyira életképpé tett, hogy új feladatokra vállalkozhatott. A sors különös rendelkezésére, csere útján lett Gyimesbükk plébánosa. Gyimesbükk a történelmi Magyarország megyéjének, Csík vármegye legkeletibb községe volt, a határszélen, a Tatros völgyében, nagy területen, erdők között szétszórva. A nagy község a XVIII. században létesült, főként patakok partjain. Kiváló papjai megkísérelték a templomépítést, de csak egy kápolnáig juthattak el.

A Gyimesbükkbe került Dani Gergely plébános 1973 és 1976 között gyönyörű új templomot épített, és ezzel eltörölhetetlenül róttá népe szívébe-lelkébe nevét.

Dani Gergely főesperes neve, életpályája, emléke legyen örökre áldott! (*Domokos Pál Péter*)

Deáky András–†Domokos Pál Péter–Salamon József

Megtartó bástya a patakok országában

Az Árpád-házi Szent Erzsébet Római Katolikus
Teológiai Líceum és alapítója, Berszán Lajos

„*Legyetek az igazság védői és a szeretet apostolai! Közvetítetek az Isten és az ember között. Legyetek a bénának lába, a vaknak szeme, az árváknak, szegényeknek az elesett és szenvedő emberek tömegének gondviselő atyja! Vállaljátok a gondjaitokra bízott hívek küzdelmes életét, sorsát és bajait!*” – e szavakkal, ezzel az útravalóval bocsátotta szolgálatukra ifjú papjait egykor Isten Szolgája, Márton Áron püspök úr egy papszentelésen, a diktatúra nehéz éveiben. Berszán Lajos iskolaalapító atyát, akit egész Gyimesben mindenki csak úgy emleget, *Papbácsi* – így, egybeírva és egybemondva –, ötven esztendővel ezelőtt szentelte fel a boldog emlékü főpásztor.

Berszán Lajos 1981. augusztus 23-án – a kommunista Románia „nagy ünnepén” – érkezett meg Gyimesfelsőlokra, új plébánosi helyére, s vehette át a közösség lelki gondozását elődjétől, Gergely Fülöptől, akinek gondos szolgálata nyomán egy kibővített, kitűnő állapotban lévő templomot talált a faluközpontban. *Papbácsi* már az első napokban, a költözködés bonyodalmai közepette megtapasztalhatta az itt élő nép segítőkészségét, önzetlenségét:

„*Együtt érkezünk édesanyámmal, Ida nénémmel és Piroskával*” – emlékezik arra az időre. „*Akkoriban nem volt könnyű a költözködés, nehéz volt autót szerezni hozzá. A helyi vállalatól éppen akkor ment nyugdíjba egy jó katolikus ember, akinek még megvoltak a kapcsolatai, s megkértem, ha tud, szerezzen nekem egy teherautót. Három teljes napot töltött el ezzel, míg sikerült elintéznie. Háromnapi napszám díjával próbáltam neki meghálálni, de nem fogadta el. Azt kérte helyette, hogy mondjak egy szentmisét a családjáért. Isten ugyanis 16 gyermekkel áldotta meg, s azért könyörög, ne vesszen el egy se közülük, hanem mint egy szép virágcsokor, úgy illatozzanak majd Isten trónja előtt. Megható volt a kérése, hálával teljesíttem. Ez volt az első találkozásom a gyimesi emberrel.*”

Berszán Lajos,
a gondviselő jó pásztor
(Lisztes László felvétele)

Papbácsi ismerkedni kezdett a gyimesfelsőloki emberekkel. Először a paptársakat kereste fel, akik a völgyben szolgáltak. Mind háromszékiek voltak, vagyis földijeik. Köztük volt a jeles templomépítő, a nagy helytálló, Dani Gergely esperes úr is.

„A »Nagy-Gyimes«-ben – Gyimesbükkön – volt szolgatársam, lemhényi származású. Híres volt teni akarásáról, nem ismert lehetetlent. Kezébe vette a rózsafüzért, s egy-egy szándékra addig imádkozott, amíg az megvalósult. Így imádkozta ki a gyimesbükki nagytemplomot is, ami 1974-ben épült fel a kommunista éraban, amikor szinte lehetetlen volt templomot építeni. Amikor nem dolgozott, mindig imádkozott. Húszgyermekes családból származott, s az a szülő, aki húsz gyermeket nevel, bizony nem tudja elkényeztetni egyiket sem. Ők is hamar megszokták, hogy magukról gondoskodjanak. Ez adott tartást Dani Gergelynek később is. Nem könyörgött senkinek, hogy legyen templom, hanem ő maga addig ment, addig dolgozott, addig imádkozott, amíg álma meg nem valósult. Egy ilyen jeles ember mellé kerültem plébánosnak. Szerencsémnek tartom, hogy ismerhettem személyesen, s vele együtt dolgozhat-

tam. Gergely paptestvéremnek az volt az egyetlen kérése a Jó Istentől, hogy öregségére ne maradjon senkinek a terhére, ne kelljen őt ágyban ápolni, forgatni, hogy az Úr előbb szólítsa el, s ha lehet, ez papi tevékenysége közben történjék meg! S az Úr megadta neki amit kért: miseruhában, az oltárnál olvasta a szentleckét egy reggeli szertartáson, s ott ejtette ki a Szent Könyvet a kezéből, ott adta át lelkét az Úrnak. Az infarktus vitte el, bizonyára a sok meghurcoltatás is hozzájárult halálához, hiszen a templomi építkezés során többször is behívták a hatóságok, keményen vádolták, vallatták.”

A másik plébános, Kiss András, közvetlen szomszédja volt Gyimesközéplokon. Édesapja falujából származott, Gelence szülőtte volt, ezért különösen kedves számára. Nagy tréfacsináló pap volt, a környezetében mindenkit megnevettetett. Nagy volt a szolgálati területe, ezért káplánja is volt. Plébániájából azóta kivált a Hidegség nevű községrész, s önálló plébánia lett.

„Új helyemen kedvesen fogadtak a hívek” – folytatja emlékezését. „Egyik alkalommal, mikor meghívtak egy családi vacsorára, visszaidéztem első találkozásaimat a csángókkal fiatal káplán koromból Egerszéken meg Csinódon.¹ Elmondtam nekik, mennyire megtetszett nekem a csángók sajátos népviselete. Ekkor az asztalnál egy leányka felállt, s azt mondta, hogy neki van, s ha akarom látni, megmutatja. Nagyon megörvendtem ennek, s arra kértem, vegye is föl, s úgy mutassa meg. S mikor megláttam a szép népviseletben, akkor jött az a gondolatom, hogy az elsőáldozást is majd ilyen szép népviseletben öltözötten fogjuk megtartani. Voltak, akik emiatt később zúgolódtak: »Mit akar ez a pap a népviselettel...?! Honnan szedjünk elő ilyen ruhát, hisz nincs is meg már mindenkinek!« Valóban, sokan fillérekért eladogatták a turistáknak. Mikor aztán eljött az elsőáldozás ideje, az egyik édesanya felkeresett

1 A gyimesi községek kirajzásai.

a plébánián, s elpanaszolta, hogy az ő fiacskája rendszeresen jár hittanra, de ők szegények, s ezt a ruhát nem tudják beszerezni. Megértem én a szegény embert, válaszoltam, mivel én is szegény ember fia voltam, sőt, árva is. De arra kértem az anyukát, csináltassa meg csak a ruhát, s ha elkészült, én majd kifizetem. Kissé zavarba jött és elszaladt... Aztán lassan minden gyermeknek került népviselete. Az első évben 54 gyermek volt elsődöző a faluban. Nagyon megörvendtem, mikor láttam, hogy jönnek szépen felöltözve a szertartásra. A leánykáknak azt is meghagytam, hogy ne tegyenek műkoszorút a fejükre, hanem azt természetes virágokból készítsék el. A fiúknak pedig a mellükön volt egy kicsiny csokrocra.

Mikor bevonult a díszes csángómagyar sereg a templomba a gyönyörű népviseletben, a hívek meghatódva nézték és sírni kezdtek, emlékezik az atya. Belátták, hogy mégiscsak ez az ő kultúrájuk, s ennél nincsen szebb ünneplő öltözet. Később pedig már természetesnek is vették a népviseletet más templomi ünnepeken is.

Két esztendő múlva, mikor bérmálás volt, mind a 413 fiatal viseletben jött a szentség kiszolgáltatására. Két püspök úr érkezett a jeles alkalomra, s a templom lépcsőjén egy pillanatra megálltak, végignézték a fiatalokon, mert olyan szép volt ez a díszes sereg, mint egy virágos mező. Ezt a viseletet így sikerült megmenteni a jövőnek, s azóta boldogan veszik fel az ünnepekre már a környék iskoláiban is. Sőt, hosszú idő óta itt Felsőlokon a líceumban a ballagási ünnepségre a tablójukat is már népviseletben készítik el diákjaik és az egész tanári kar. A népviselet azután lassanként a szomszéd plébániákon is elterjedt, ott is újra ez lett az ünneplő öltözet.”

Papbácsi tehát már gyimesfelsőlaki szolgálatának első éveiben új színt hozott a falu lelki életébe, de a közösség mindennapjaiba is – a hagyományápolás és a magyarságtudat erősítésével. A népviselet mellett a templomi zene- és énekkultúra fejlesztésével, gazdagításával, a népi vallásosság hagyományainak felelevenítésével is emelte az ünnepek fényét. Közvetlen személyiségével meg tudta szólítani az egyszerű embereket éppúgy, mint a közösség értelmiségét – vallják a helybeliek. Sajátos székely humora, emberbaráti kapcsolatai, s ahogy együttértett a környezetében élőkkel, a nehéz sorsúakkal, az élet útján botladozva járókkal, s ahogy segíteni igyekezett őket, mindez hamar a település egyik kulcsemberévé tette.

Mivel a Gyimesekben a hívek nagy része állattartással foglalkozik, s a legelők a havason, távol a településtől terülnek el, nemegyszer megtörtént – mesélik –, hogy a hegyoldalon a nyári szállás felé tartó ember összeesett, s csak holtan találtak rá. A helyet pedig, ahol ez történt, helyi szokás szerint emlékkereszttel jelölték meg a gyimesiek. A temetés után pedig általában hat héttel megkérték a papot, hogy áldja meg az emlékkeresztet, és ha lehet, azon a helyen szentmisét is végezzen.

„Ittlétem alatt már nagyon sokszor és sok helyen végeztem szentmisét ilyen helyeken én is” – mondja az atya. „Nagyon megragadott ezeknek a szentmiséknek családias hangulata és az az áhitat, amellyel e nép végigénekelte és imádkozta az egész megemlékezést.”

1990 pünkösdjé – bár ezt akkor még nem lehetett előre látni, legfeljebb sejteni, s még inkább reménykedni benne – rendkívüli dátum lett Erdély és az erdélyi magyarság, az anyaországi és szerte a világban élő magyarok számára. Negyvenévi kényszerszünet után Erdély történelmi búcsújáráhelyét, Csíksomlyót ismét benépesíthette a zarándokok sokasága. A legutóbbi szabad zarándoklatot Erdély legendás püspöke, Márton Áron vezette még 1949-ben. Gyimesfelsőlokról tette meg az utat lóháton a nép a gyimesi csángók védelmező gyűrűjében. De néhány hét múlva letartóztatták, és megkezdődött meghurcoltatásának szomorú kálváriája. Hitvalló tanúságtétele azonban termést hozott. Hosszú évtizedek tiltása után 1990-ben százezren gyűltek össze Csíksomlyón a Nyeregben megtartott búcsúi

szertartáson. S ez a búcsú a Gyimes völgyében élők számára is korszakindító dátum lett, hiszen az újrakezdés zarándokünnep szent forgatagában fogalmazódott meg elsőként annak az épületnek a terve, amely később Árpád-házi Szent Erzsébet Római Katolikus Líceum néven tette híressé Gyimesfelsőlokot.

A hivatalos okiratban erre így emlékeznek az alapítók, a sugalmazók, akik Pappbácsival összefogva megtervezték, elindították az intézményt, amelynek már a kezdetén gyönyörű bibliai nevet is találtak – Sziklára Épített Ház:

„1990 Pünkösdjén [...] mi, a KÉSZ² debreceni csoportja Gyimesfelsőlokról a falu népével együtt gyalog zarándokoltunk a somlyói Madonnához. Azóta is minden évben egyre többen indulunk útnak. A növekvő érdeklődést és a vendégszerető helyi lakosság ellátásunkra tett erőfeszítéseit tapasztalva 1992 pünkösdjén arra az elhatározásra jutottunk, hogy a falubeli-ekkel összefogva építünk egy házat, amely a környék közösségi és lelki központjául szolgálna és alkalmanként befogadná a zarándokokat is. Az épület a helyi római katolikus egyház telkén és tulajdonaként valósul meg. Helyet kap benne a plébániaroda hittantermekkel, lakással, és lehetőséget ad kb. 150 fő elszállásolására egyszerű, de kulturált körülmények között. Az épület középpontjában kápolnaként is használható közösségi tér lesz. Ehhez csatlakozik kereszt alakban négy szárnyépület három szinten, tetőtér-beépítéssel. A tervezés figyelembe veszi az erdélyi építészeti hagyományokat és a környezetet, valamint az építés és fenntartás gazdaságosságát...”

„Hogyne örültem volna, mikor elmondták tervüket a debreceni hívek” – emlékszik vissza Pappbácsi. „A Sziklára Épített Ház, amit kigondoltak, fellelkesített valamennyiünket. Az építkezés elindításához 1993-ban létrehozták a debreceni KÉSZ égisze alatt a Sziklára Épített Ház csángó-magyar lelki közösség alapítványát, melynek elnöke Fodor András, a Debrecen-nyíregyházi egyházmegye püspöki helynöke lett, titkára pedig dr. Keresztesné Várhelyi Ilona irodalomtörténész.”

„Örömmel tervezgettük egyházunk új otthonát” – folytatja emlékezését az atya. – „Mikor egyszer valaki azt mondja nekem: »Ti télen mit csináltok akkora épülettel, hiszen akkor nincsenek zarándoklatok?!« Erre az egyik cserkésztsízt (megboldogult Németh István Sziget-szentmiklósról) felvetette: »Nem lehetne ott valamiféle iskolát működtetni év közben?«

Rögtön magamévá tettem ezt a gondolatot, hiszen élt az emlékezetemben nyolcadikat végzett tehetséges hittanos diákjaimnak a panasza az egyik kicsengetésen – ballagáson. Könyves szemmel mondták el nekem, hogy a szüleik nem tudják megfizetni nekik a kollégiumot, meg a sok-sok egyéb kiadást, hogy valamelyik városi középiskolába menjenek továbbtanulni, érettségit szerezni. Ez a gond, rájöttem, általános itt a Gyimesben. A tehetséges, rossz anyagi körülmények között élő gyermekek nem juthatnak el magyar nyelvű középiskolába. A csángók rendkívül szorgalmas emberek, de a szegénység szinte mindenütt jelen van. Aztán beszélgettünk erről a debrecenieikkel is, s végül megszületett a terv, hogy egy líceumot – gimnáziumot – hozunk létre, ahol alkalmanként a zarándokok is szállást kaphatnak a búcsúk idején.”

Komoly és kockázatos feladat volt a magyar iskola építéséhez az engedélyek megszerzése a román állami hatóságoktól. De mintha a hivatalosságok lelkiismerete is megmozdult volna, minden gördülékenyen ment, s a Szentlélek kiárasztotta kegyelmét Gyimesfelsőlokra. Az első lépésekre Pappbácsi így emlékezik vissza:

„Az engedélyeket Bukarestben kellett elintézni, s ott román hivatalnokokkal kellett tárgyalnom. Megkerestem az ügy felelősét, akitől függött, hogy aláírja-e vagy sem. Megkérdeztem tőle már a találkozásunk kezdetén, hogy keresztény ember-e? Határozottan kijelentette,

2 Keresztény Értelmiségi Szövetsége.

hogy meggyőződéses, hitét gyakorló keresztény. »No, akkor hála Istennek«, mondtam neki, hiszen máris találtunk egy közös pontot. »Ön egy jó keresztény, én egy keresztény pap volnék. Nem tudnánk úgy tárgyalni, mint két keresztény?!« – szegeztem neki a kérdést reménykedéssel. Megértette álláspontomat, megtaláltuk az összhangot, az iskola ügye sínre került. A Jó Isten áldja meg, akárhol van! A román hivatalosságok részéről egyébként soha akadályt nem éreztem később sem.»

Az építkezéshez a falu központjában nagy telket adott az egyház. Az előterveket Haranghy Sándor debreceni mérnök készítette el adományként. „Az épület kő alapra fából készül” – olvasható az alapító okiratban. 1993 tavaszán ünnepélyes keretek között helyezték el az épület alapkövét, s megkezdődhetett a munka. 1993-ban és 1994-ben június közepétől augusztus végéig több turnusban önkéntes építőtábort szervezett a debreceni KÉSZ fiatalok és felnőttek részére, akik szakemberek irányításával segítettek a segédmunkákban: összeverbuválták a debreceni gyermekeket, cserkészeket, a gyimesi fiatalokat, és követ gyűjtöttek a patakok medréből, amivel rengeteg betont megtakaríthattunk. „Eszközök voltunk Isten kezében” – fogalmaztak a debreceniek egy riportban. „Világos volt előttünk, hogy mindez a Szentlélek műve. Így nagyon szilárd alapokon áll az épület nemcsak fizikai értelemben, hanem szellemi, lelki vonatkozásban is.”

Az építkezéshez számos támogatás, felajánlás érkezett. A magyar kormány is segített, az Illyés, az Apáczai Közalapítványtól és a Mocsáry Lajos Alapítványtól is kaptunk támogatásokat. A legfőbb támogatást azonban a debreceni KÉSZ nyújtotta a tervekben, a szervezésben is.

A gyimesfelsőloki Árpád-házi Szent Erzsébet Római Katolikus Teológiai Líceum épületegyüttese (Toldi Éva felvétele)

Papbácsi Erdély első érsekét, Bálint Lajost hívta meg az iskola alapkövetelésére és az alap megszentelésére. Az ünnepi eseményre pünkösdi ünnepéhez közeledve a pünkösdszombati nagybúcsú előtti estén került sor.

„Mikor megérkezett péntek délután az érsek úr, az első kérdése az volt hozzám, hogy kit választottam védőszentnek” – emlékezik Papbácsi. „Elakadt a szavam: a nagy készületbe, erről bizony megfeledkeztem. Am érsek úr kiségetett, azt mondotta, van egy prédikációja Árpád-házi Szent Erzsébetről, s azt elmondaná. Megkönnyebbülve mondtam: »Rendben, érsek úr, akkor Árpád-házi Szent Erzsébet legyen az iskola védőszentje.« Szent Erzsébetet tehát nem mi választottuk védőszentünké. Mondhatnám azt, hogy a »véletlen« hozta így..., de tudjuk, véletlenek nincsenek, hanem az Isteni Gondviselés van velünk... Napok teltek el, amíg az ünnepség után egyszer csak rádöbentem, hogy ez a névadás üzenet volt a másvilágról, édesanyámtól, aki Erzsébet volt...”

A következő év őszén, 1994-ben megkezdődött a tanítás. Épület hiányában akkor még ideiglenes helyszíneken egy „teológiai profilú”, tehát egyházi, humán 30 fős líceumi osztállyal. Az első években a távolabbról jött – főként moldvai – diákok az építkezés alatt a plébánián laktak, a tanítás pedig a községi klubteremben történt. „Én meghúzódtam a plébánia legkisebb szobájában, s minden további helyiséget átadtam bentlakási célra a moldvai csángómagyar gyermekeknek” – meséli Papbácsi. „Nem akartam feltűnősködni ezzel, döntgetni a mellem, hogy most én amolyan »csángó apostol« vagyok, hanem úgy gondoltam: ha a Ceaușescu-időben minden itt megforduló »külföldi« magyarnak szállást adtam a plébánián, akkor most is mindenkinek helyet kell adnom, aki tanulni akar. Az új épület első szárnyába 1996-ban Szent Erzsébet ünnepére költözhettek át a növendékek a már kialakított bentlakásba. A végső átadásra, az iskola felszentelésére azonban csak 1998-ban, az első végzős osztály ballagásakor kerülhetett sor.”

„Kedves meglepetés volt” – mondja Papbácsi –, „hogy amikor elindították a líceumot, egykori szolgálati helyemről, Torjáról is jelentkeztek az iskolába növendékek, akkori hittanos tanítványaim, így a régi jó kapcsolat nem szakadt meg az ottani hívekkel. A kollégium és az iskola szervezésében, bebútorozásában, felszerelésében szinte lehetetlen felsorolni azt a tengernyi jóindulatot, amivel találkoztunk” – emlékezik az atya.

Hihetetlenül sok segítséget kaptak különböző szervezetektől, magánszemélyektől is. A kollégiumba az ágyak például a Máltai Szeretetszolgálaton keresztül Németországból érkeztek, s aztán a debreceniek segítségével jutottak el Felsőlokra. A tantermek felszerelésében is rengeteg segítség, adomány érkezett. „Nem egyszerűen tanévet kezdtek 1994-ben Gyimesfelsőlokon, hanem iskolát, alma matert avattak akkor” – emlékezett később az indulás történelmi pillanataira Bálint Lajos, akkoriban már nyugalmazott érsek úr.

„Az anyanyelvi oktatás, a keresztény értékrend szilárd alapot ad az itt tanuló fiataloknak, hogy majd felnőttként is eligazodjanak az élet sűrűjében” – hangzott el a felszentelés utáni első tanévnyitón. „Sokan kétségbe vonták, megvalósíthatatlannak gondolták terveinket, mikor az iskolaszervezésbe kezdtem, s azt mondták, »bolond vagyok, iskolásdit akarok játszani«” – emlékezik Papbácsi. „Mert azt hitték, ilyet akkoriban úgysem lehet összehozni. »Más, ahol az iskolaépületet visszaperelik, de itt nem volt soha iskola...« – vetették ellene terveinknek. Engem azonban nem zavart, ha bolondnak is gondolnak. Kitartottam. Kétségtelen, hogy az iskolaszervezésben nem voltak tapasztalataim, menet közben szereztem meg azokat. Megértem azt, aki bolondnak gondolt, mert józan ésszel – és az isteni segítségbe vetett hit nélkül – valóban nem lehetett volna nekifogni egy ekkora beruházásnak. Éreztem mégis, hogy meg kell csinálnom! Eszembe jutott, hogy annak idején Márton Áron püspök úr irodájában, az előszobában mindig nézegettem katolikus intézményeink képeit... mennyi

iskolánk volt nekünk, a mi egyházmegyénkben is! Itt, a Gyimes völgyében viszont nem volt ilyen iskola, most kellene végre megvalósítani! Nem is a nehézségeken gondolkoztam, hanem haladtunk mindig előbbre és előbbre... Éreztem, hogy Isten mögöttünk áll. Ha visszagondolok, emlékszem olyan eseményekre, amikor határozottan átéltem, hogy ott Isten intézkedett. S máig hálával köszönöm az Úrnak, amiért engem választott, hogy én legyek az eszköze ebben az iskolaszervező küzdelemben.”

Mert küzdelmes volt az iskola indulása, de kiállta az idő próbáját. Alma matere lett több ezer fiatalnak, s egyre bővülő profiljával, egyre növekedő tanulói létszámával bizonyítja ma is: az alapítók által megfogalmazott küldetését teljesíteni képes. Ahogy az egyik gyimesi elöljáró fogalmazott nemrég: „Megtartó bástya lett a patakok országában.” „Akik ide jönnek tanulni, azok szüleinek nem kell bentlakást fizetniük gyermekük után, mint más városokban, mert azt és az ellátásukat is nagyrészt alapítványi támogatással tudjuk fedezni” – emeli ki Papbácsi. És 18–19 évesen, mikor leérettségiztek, már munkát tudnak vállalni, hogy szerezzenek annyi pénzt maguknak, amiből akár az egyetemet is el tudják végezni nappalin vagy levelezőn.

Tehát az iskola nagy segítséget tud adni a fiataloknak is, szüleiknek is. Hátrányos helyzetű vidék sokszorosán hátrányos helyzetű gyermekei jutottak itt helyben tanulási lehetőséghez több mint húsz éve immár. Egyházi részről Bálint Lajos érsek úr vette pártfogásába és támogatta az iskola ügyét, felismerve fontosságát a Gyimesek völgyében, de a Moldvában élő fiatalokra is gondolva. A főtanfelügyelőségen is akadtak segítőkész emberek, akiknek támogatása mind-mind hozzájárult a sikeres induláshoz. Az iskola jó híre pedig egyre messzebb terjedt, s évről évre egyre növekvő számban jelentkeztek fiatalok Moldvából és Székelyföldről is. Volt olyan esztendő, amikor hetvennél több helységről érkeztek növendékek az intézménybe.

Az ezredfordulóra a diáklétszám már 235 főre emelkedett. Papbácsit, megsokasodott igazgatói feladataira tekintettel, 2000 januárjától püspöke felmentette a plébánusi teendők alól. Az igazgatói posztot egészen 2007-ig töltötte be az intézményben, akkor Bálint Gerely vette át tőle az iskola pedagógiai, szervezeti vezetését, Papbácsi pedig a lelki-igazgatói feladatokat látja el, valamint hittant és latint tanít a líceumi osztályokban.

Toldi Éva

A gyimesközéploki közösség vallási élete

A gyimesi csángókról először édesanyámtól hallottam, aki többször megfordult itt, mikor gyapjút fésültetett, később pedig főtisztelendő György Lajos esperesplébánostól, aki 25 éves gyimesbükki szolgálat után szülőfalunkba, Gyergyóalfaluba vonult vissza nyugdíjas éveire. 1969-ben a gyergyóalfalvi, majd csíkszeredai káplánt, Kiss Andrást, Márton Áron püspök Gyimesközéplokra helyezte plébánosnak, s engem, aki Gyulafehérváron voltam papnövendék, meghívott először pár napra, majd felszentelésem után „egy kis helyettesítésre”. Ekkor tapasztaltam meg először, hogy a gyimesi ember mennyire szereti a vallását, s ha valamilyen ok miatt nem tud templomba menni, akkor elhívja a *lelkiatyát*.